

Beste leden en sympathisanten,

Sommigen onder jullie zullen merken dat zij onze nieuwsbrief nr. 3 niet ontvingen. Het betreft een editie waarin we beknopt onze deelname aan de Gentse Feesten meedeelden. Gezien het zo kort op de bal spelen was, werd deze enkel via mail verzonden.

Géén nood: alle informatie en resultaten van die participatie kunnen jullie in deze editie terugvinden.

Wie haar of zijn mailadres nog niet doorgaf: info@ecofolie.org

Een ander element is de herschikking en uitbreiding van het bestuur.

Op de Gentse Feesten maakten we een mooie beurt met de drankorgels, maar ondertussen kijken we weer verder. Dus: nieuwe projecten, voorstellen naar het beleid toe e.d.. Dit alles impliceert een hoop werk en contacten leggen.

Ook aan de administratieve verplichtingen die een vzw heeft, moet worden voldaan. Kortom: we vervelen ons niet.

Dat we vooruit kijken heeft ook zo zijn reden. Tal van indiciën geven een snelle klimaatverandering aan. Zoals het nu evolueert zullen we de vier seizoenen binnen enkele jaren enkel en alleen nog kunnen linken met Vivaldi.

De financiële sector heeft het deze dagen over verwatering van aandelen, wij menen vooral een ‘verwatering’ van ons klimaat vast te stellen (toch voor wat onze contreien betreft).

Wat we hieraan kunnen doen, niet om dit proces tegen te houden, maar wel om dit proces te vertragen, leggen we in een volgende editie uit. Dat ook hier het principe geldt dat ook bedrijven én overheden een tandje moeten bijsteken, is voor Ecofolie een evidentie.

Kortom weer in onze pen kruipen, voorstellen formuleren ...

We kunnen op dit vlak met enige trots melden dat voor het komende afvalbeleid, op verzoek van Ecofolie een tegemoetkoming werd gedaan door de Stad Gent. Vanaf 2009 zullen fietsers en voetgangers een dubbel aantal bezoeken toegewezen krijgen tot de recyclageparken. Zoals jullie in onze tweede nieuwsbrief konden lezen, willen we ook pleiten voor een échte verandering op mobiliteitsvlak. Wie autoloos is, of gewoon met een kleine hoeveelheid afval naar één van de parken wil gaan, zal daar vanaf volgend jaar ook daadwerkelijk voor beloond worden. Voor klein behuisde mensen, alsook de autolozen (ja, er zijn niet alleen daklozen!) is dit een niet onbelangrijk voordeel.

Stefaan Onghena, Olivier Van de Plas, Steven Van Herck

Sparrestraat 41 9000Gent

BTW: 0887.963.833

www.ecofolie.org

09/226.90.99

KBC: 736-0015555-02

Info@ecofolie.org

Vernieuwing lidmaatschap

Sommige leden vroegen reeds om hun lidmaatschap te vernieuwen. Eerder dan een afzonderlijke brief te versturen kozen we ervoor om het vervallen lidmaatschap aan te kondigen via onze nieuwsbrief. Wanneer aan uw nieuwsbrief een overschrijving bevestigd is, betekent dit dat de twaalf maanden (ruim) verstreken zijn.

Momenteel tellen we 74 leden en we hopen langzaam verder te groeien. Ook dit jaar is uw steun van enorm belang.

Net als vorig jaar kiest u zelf de gewenste formule. Mocht het enige tijd geleden zijn dat u onze website bezocht, dan is dit wel de gelegenheid! Zowel de formules als de bedragen van het lidmaatschap staan hier -in aangepaste versie- vermeld. Gezien alle (eenmalige) oprichtingskosten achter de rug zijn, leek ons een verlaging van het lidmaatschap haalbaar.

Geef aan geïnteresseerden in uw omgeving gerust een nieuwsbrief of de gegevens van onze website door!

Klimaatwijken

We overwegen sterk om een klimaatwijk op te starten in het najaar. Het betreft een concept van de BBLvl (Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen) waarbij de ingeschreven gezinnen, koppels en singles zich engageren om tijdens de wintermaanden zowat 8 % of meer energie te besparen ten aanzien van het vorige jaar.

Wie hiervoor inschrijft komt met de groep zowat éénmaal per maand samen voor overleg, om informatie, energietips te ontvangen en waarom niet, om zelf tips te geven aan de groep.

Alle meterstanden worden op regelmatige basis bijgehouden, verwerkt en doorgegeven aan de BBLvl.. Zij zorgen voor een extrapolatie van die cijfers.

Om ecologische redenen lijkt dit eerder een activiteit voor onze leden uit het Gentse.

Leden die verder wonen adviseren wij hun licht eens op te steken in hun omgeving, want de kans is groot dat ook in uw gemeente een klimaatwijk opgestart wordt via het plaatselijk verenigingsleven.

Deelname hieraan voor zowel leden als niet-leden is GRATIS. Wel beperken we het aantal inschrijvingen tot ongeveer 15, kwestie van de bijeenkomsten werkbaar te houden.

Het milieu zal er wel bij varen, uw postbode sleept een lichtere factuur naar uw brievenbus en wie weet leer je nog leuke stadsgenoten kennen.

De bijeenkomsten zullen plaatsvinden in de Brugse Poort (Gent)

Geïnteresseerd? Treuzel dan niet met jouw inschrijving of om meer inlichtingen te bekomen via onze telefoonnummers of via info@ecofolie.org

Je kan je gegevens ook bussen in de Sparrestraat 41, 9000 Gent.

Affichecampagne “met wat minder lukt ook”

Traag als een diesellocomotief komt de affichecampagne op gang. Elke berichtgeving rond klimaatswijziging, energieschaarste of steeds duurdere energiefactuur brengt onze affiche iets dichterbij de (komende) realiteit. Als raamaffiche is het voorlopig nog géén succes maar de belangstelling neemt toe.

De MOS (milieuonderwijs op school) – scholen werken dit jaar rond het thema energie, en aldus was het bijna een evidentie dat onze affiche in het educatief pakket werd opgenomen.

Voorts kunnen we uit diverse reacties afleiden dat er een groeiende belangstelling is om deze affiche op de werkvloer te gebruiken, of gewoon binnenshuis om jezelf en je medebewoners ‘wakker’ te houden.

Enkele mensen stelden het nut van je engagement te tonen via een affiche in vraag. Wij blijven echter van mening dat er niet genoeg signalen naar de buitenwereld kunnen gegeven worden.

Met ruim 50 door kinderen ingekleurde affiches kon zelfs de camera van Canvas niet om dit zéér divers kleurenpalet heen tijdens de voorbije Gentse Feesten.

Zo ook vernamen we dat in het asielcentrum van St. Niklaas ijverig werd ingekleurd.

Gratis te downloaden via onze website: www.ecofolie.org

Varia

- Op zondag 4 mei hebben we het éénjarig bestaan van Ecofolie vzw gevierd! Rond de veertig personen hebben hun weg gevonden naar het buurtcentrum van de Brugse poort. Dankzij het mooie weer, konden we onze babbel naar buiten verplaatsen. De aanwezigen hadden ook de gelegenheid om onze boekhouding in te kijken en te bemerken dat we momenteel 419,62 € in het rood staan ... Ze konden eveneens kennis nemen van, of bezwaar aantekenen tegen, onze intentie om een coöperatief aandeel van **Ecopower** te kopen (250€+ jaarlijks dividend).
- In de maand augustus was Stefaan even te gast bij **Steven Vromman**, beter gekend als de ‘Low impact man’. Ondanks zijn energiezuinigheid mocht het licht blijven branden tijdens het gesprek. Het werd een leuke babbel en wie weet met een vervolg ... Al wie ambieert zijn of haar voetafdruk te minderen kan een schat aan praktische tips en leuke teksten terugvinden op zijn weblog: <http://lowimpactman.wordpress.com>
- In onze nieuwsbrief nr.2 van april 2008, is een pijnlijke fout geslopen: onze Gentse schepen van milieu heet niet Herman, maar wel **Tom Balthazar**! We blijven wel in dezelfde familie maar just is just hé!

Kernuitstap

Meen ik mij te herinneren dat onze vorige regering een ambitieus plan voor de kernuitstap had, dat voorzag in de sluiting van Doel 1 en 2 tegen 2015?

Momenteel verbruiken we zowat 58 % nucleaire energie. In het 20 20 20 programma van de Europese Unie was het inderdaad gepland om tegen 2020 te voorzien in 20 % hernieuwbare energie. Eerder dan hiervoor te gaan, ontwikkelde zich een lobby om deze 20 % af te kalven tot 13 % voor ons belgenlandje.

Stel dat we door een combinatie van energiebesparingsmaatregelen en toenemende exploitatie van hernieuwbare energie, tegen 2015 onze energiebehoefte 15 % naar beneden kunnen halen (m.i. een optimistisch scenario), dan bekomen we volgende eindsom: $58 - 15 = 43$ % nucleaire energie.

Waar moet deze energie vandaan komen?

Méér gasgestookte- of kolencentrales zijn géén optie, gezien de CO2 emissies.

Beiden verhogen ook onze internationale afhankelijkheid.

Is de verdwijning van Doel nodig voor de uitbreiding van de haven van Antwerpen, of slechts een voorwendsel voor een uitbreiding van het nucleair park aldaar? (met de verdwijning van Doel verdwijnt immers ook het 'not in my backyard' protest).

Een andere optie is natuurlijk de massale invoer van (nucleaire) stroom van onze zuiderburen, die tegen 2020 toch een overschot aan nucleaire capaciteit zullen hebben. (de prijs per kilowatt zal in dat geval behoorlijk méér stijgen dan de inflatie)!

Dat het daar allemaal ordentelijk en veilig verloopt konden we deze zomer vaststellen. Men zou er de tel bijna bij kwijtraken, maar het betreft nu reeds vijf nucleaire incidenten in zowat twee maanden tijd!!!!

Het lijkt wel hoe dichter een beslissing nabij komt, hoe meer het debat wordt geschuwd! Bij energiemaatschappijen, politici en jawel, ook in de 'ecologische' sector lijkt bij sommigen de gewenning aan nucleaire energie bijzonder groot geworden.

Ik wil toch even meegeven dat ongeacht de pro's en contra's rond nucleaire energie, een kerncentrale bouwen fortuinen kost, daar heel wat CO2 bij wordt geproduceerd (beton, staal..) en uranium -net als andere grondstoffen, schaarser wordt en omwille van de stijgende vraag in prijs toeneemt op de internationale markten.

Willen we onze onafhankelijkheid t.a.v. het buitenland betreffende productie en toelevering van stroom handhaven, alsook komaf maken met een uitbreiding van het Belgisch nucleair park, dan resten ons twee opdrachten: ten eerste massaal energie besparen en ten tweede de productie van hernieuwbare energie aanzienlijk opdrijven.

Ook in ecologische kringen voerde ik reeds meerdere malen dit pleidooi. Het argument was vaak dat 2015 nog veraf is. Natuurlijk zal de verlengde exploitatie van Doel 1 & 2 ons wat extra tijd geven. 43 % energie 'vinden' in pakweg 10 jaar betekent nog steeds 4,3 % extra per jaar bovenop de Europese doelstellingen.

Stefaan Onghena

Duurzaamheid

Men hoort vaak over ‘duurzame ontwikkeling’ spreken. In Het Klimaatboek wordt dit helder vertaald naar: “Een ontwikkeling die blijft duren.” (E. Keytsman, P.T.Jones, 2007, p14). Een ontwikkeling die m.a.w. geen claim legt op de toekomstige generaties.

Tijdens mijn studies Vergelijkende Cultuurwetenschappen ben ik een mooi voorbeeld tegengekomen van een duurzaam landbouwproject in de Andes. De kracht van dit project gaat uit van het feit dat de boeren teruggrijpen naar hun traditionele landbouwmethodes om de harmonie tussen de gemeenschap en het bewerkte land te herstellen. Hiermee wordt volgens mij een tweede heikel element naar voor gebracht: de Westerse mens is binnen de geïndustrialiseerde beschaving, vervreemd van zichzelf en zijn omgeving. En het is mede door deze vervreemding dat de duurzaamheid van onze handelingen uit het oog verloren wordt. Vandaar dit beknopte verslag van een uniek landbouwproject in de Andes. Uniek, omdat het uitgaande van een groep Westers wetenschappelijk gevormde landbouwingenieurs, verworpen is tot een reaffirmatie van de Andeaanse cultuur.

PRATEC staat voor Proyecto Andino de Tecnologias Campesinas, en is ontstaan vanuit de vaststelling dat de Westerse landbouwtechnieken falen bij de boeren uit de Andes. Niet zozeer de gebruikte technieken en methodes, maar het ontwikkelingsdenken zelf, dat inherent is aan het Westers denken, is volgens de mensen van PRATEC problematisch.

Het Westerse denken wordt gekenmerkt door een lineaire ontwikkeling, het vooruitgangdenken. Er is een beginpunt en een vooropgesteld doel waarop de handeling wordt afgesteld. Het gevaar bestaat erin dat enkel het vooropgestelde doel voor ogen wordt gehouden, en de eventuele neveneffecten buiten beschouwing worden gelaten. De leden van PRATEC denken echter in termen van regeneratie, of circulair. In hun denk- en belevingswereld hangt alles met elkaar samen. De oprichters van PRATEC, een groepje in de Andes geboren jongeren, hebben eerst een academische landbouwscholing doorlopen in de veronderstelling dat dit een garantie zou zijn voor een betere toekomst voor hun gemeenschap. Geleidelijk zijn ze hierdoor echter tot andere inzichten gekomen.

Al de bestaande ontwikkelingsideeën zijn afkomstig van Westerse epistemologieën en ontologieën, en hebben als dusdanig niets te zien met de oorspronkelijke landbouwactiviteiten in de Andes. De realiteit van de landbouw zoals deze door de boeren uit de Andes ervaren wordt, is totaal afwezig in de Westerse landbouwtechnieken. Zo zal de Westerse landbouw sneller gebruik maken van pesticiden en genetisch gemanipuleerde gewassen om de opbrengst te verhogen. De boeren uit de Andes zullen echter door een harmonische combinatie van plantensoorten hun oogst beveiligen tegen insecten en ziektes die de oogst kunnen bedreigen. Door de toepassing van Westerse landbouwtechnieken worden aldus duizenden jaren van kennis over omgeving en natuur verwaarloosd en links gelaten. Hun oorspronkelijke technieken belichamen een totaal andere manier van zijn, van persoon-zijn, van relatie tot menselijke en niet-menselijke dingen, van ruimte en tijd. Het gaat hier om een reaffirmatie van de Andeaanse cultuur en landbouw.

Het verhaal dat PRATEC vertelt is echter niet zomaar te vatten in een klassiek discours. Ze willen niet theoretiseren over hun manier van samenleven. Ze willen daarentegen een alternatief zijn voor theorie. Voor hen is het zeer vreemd dat de Westerse wetenschappelijke methodes over alles theoretiseren. Zo begrijpen ze bijvoorbeeld niet dat antropologen dagelijkse handelingen van mensen observeren, interpreteren en in een theoretisch kader plaatsen. PRATEC tracht ons een holistisch discours voor te leggen van waaruit de Andeaanse cultuur haar levende en onzichtbare wereld aan ons onthult, ongeacht het onderwerp waarover men spreekt. Het vormen van theorieën beschouwen de PRATEC-leden als een Westerse wetenschappelijke bezigheid, in functie van het homogeniseren van de wereld. Binnen het Westerse, Cartesiaanse denken wil het subject het onderzoeksobject transformeren in bevattelijke en, daaruitvolgend, bemeesterbare termen. In de Andeaanse cultuur echter, vormt de wereld een zich voortdurend regenererend continuüm. Deze regeneratie is geen transformatie. Integendeel: de dynamiek ervan komt juist uit de houding de wereld lief te hebben zoals deze is. In de Andeaanse cultuur staan alle dingen met elkaar in verbinding en voeden ze elkaar alsdusdanig. Dit is geen passief gegeven: alles moet in harmonie zijn. Het vergt een voortdurende alertheid opdat er op de juiste wijze voeding gegeven wordt aan de dingen.

Dit klinkt misschien allemaal wat vaag en esoterisch, maar dit laatste is het alvast niet! Ik wil gewoon duidelijk maken dat we in onze zoektocht naar oplossingen voor onze milieu- en samenlevingsproblemen ook naar de stem van niet Westers denkende culturen kunnen luisteren. Onze manier van leren stamt uit het Westers Cartesiaans denken. Deze manier van denken is op zich zeer waardevol, maar schiet, mijn inziens, door het objectiverende karakter ervan, op een aantal punten te kort. De Westerse burger is op velerlei manieren vervreemd van zijn omgeving en productiemiddelen. Deze vervreemding leidt tot een onverschilligheid die het duurzaamheidsdenken alvast in de weg staat. (later meer).

Steven Van Herck

Brief aan de burgemeester

We willen met Ecofolie de vinger aan de pols houden. Vandaar dat we op regelmatige basis een aantal beleidsvoorstellen formuleren. In onze tweede nieuwsbrief, van april 2008, kon u zo kennis nemen van onze voorstellen aan de stad Gent i.v.m. recyclageparken. Zoals we eerder in de huidige nieuwsbrief reeds vermeldden, werden een aantal van onze bemerkingen opgenomen in het nieuwe afvalbeleidsplan van de stad Gent. Het loont dus de moeite!

Op de volgende bladzijden vindt u een nieuw voorstel dat aan het brein van Stefaan is ontsproten. Het is een schrijnende realiteit dat in tijden van toenemende energieschaarste, en bijgevolg piekende olie- en gasprijzen, nog zovele huizen in België slecht geïsoleerd zijn.

Elke weloverwogen maatregel om het isoleren van woningen te stimuleren, lijkt ons dan ook een stap in de goede richting.

Mocht u bemerkingen of vragen hebben bij dit voorstel, dan mag u ons hierover uiteraard altijd contacteren.

© Wenst u deze nieuwsbrief geheel of gedeeltelijk door te mailen naar geïnteresseerden? Gráág! Wel staan we erop een volledige bronvermelding (ECOFOLIEvzw + auteur en datum) te voorzien. Bedankt!

Gent, 3 september 2008

Geachte Heer Termont,

Gezien de recente ontwikkelingen op klimatologisch vlak, alsook de prijsstijgingen én de toenemende schaarste op de energiemarkt, zouden wij U een zeer concreet voorstel willen kenbaar maken om het proces tot daadwerkelijke energiebesparing te stimuleren.

- Ons land heeft als lid van de V.N. de millenniumdoelstelling 2015 mede ondertekend.
- België engageerde zich voor een kernuitstap tegen 2015.
- In Europees verband werd de 20. 20. 20 -doelstelling (helaas) voor ons land afgezwakt tot de 20. 20. 13.

Steeds meer zullen we de beschikbare energie (brood)nodig hebben voor voedselproductie en distributie ervan. Energieverspilling in woningen wordt dan ook met de dag onaanvaardbaarder.

Uw diensten en Uw beleid kunnen hierbij een handje helpen:

Elke ingenieur, architect alsook het WTCB (Wetenschappelijk Technisch Centrum van de Bouw) zal beamen dat efficiënt isoleren aan de buitenzijde van de woning dient te gebeuren (maximale inertie, géén koudebruggen en minst risico op condensatie, schimmelvorming e.d.)

Uit recente cijfers blijkt dat ruim 800.000 woningen in Vlaanderen aan een grondige sanering toe zijn, teneinde energetisch acceptabele verbruikscijfers te genereren. Ook Gent heeft zo zijn aantal te renoveren woningen.

Wat betreft de buitenisolatie is voor de talrijke rijwoningen zonder voortuin de straatgevel hét knelpunt. Momenteel kan isoleren, mits toelating tot inname van het openbaar domein, wel vanaf de eerste verdieping. Het isoleren van het gelijkvloers aan de binnenzijde is aldaar evenwel nog complexer, mede door het binnenkomen van de diverse nutsvoorzieningen (elektriciteit, gas, water, ...).

Het collectief toestaan van inname van het openbaar domein tot op de begane grond (met als doel het integraal isoleren van de straatgevel) lijkt ons om diverse redenen niet gewenst:

- Versmallen van voetpaden verhoogt de hinder van geplaatste fietsen, verkeersborden, lantaarnpalen, aangeboden huisvuil, glas en papier, ...
- Vernauwing van de doorgang voor blinden, slechtzienden, rolstoelgebruikers en moeders met kinderwagen.

- Minder (of géén) beschikbare ruimte voor geveltuinjes.

Elk jaar echter worden een aantal straten heraangelegd waardoor straat per straat mogelijkheden kunnen onderzocht worden om de voetpaden met 10 cm op te schuiven. Dit zal dan ten koste gaan van vaak (te) brede parkeerstroken, of van (te) brede rijwegen (uiteraard mits de minimumdoorgang voor hulpdiensten en stadsdiensten te garanderen). Wanneer in bepaalde gevallen deze ingreep slechts mogelijk is aan één straatzijde, dan krijgt de meest schaduwrijke straatzijde prioriteit.

Na enig observatiewerk kunnen wij vaststellen dat -vooral als gevolg van het invoeren van éénrichtingsverkeer, dit ook in een behoorlijk aantal Gentse straten mogelijk is. Vooral dan in de negentiende-eeuwse gordel.

Deze ecologische ingreep biedt nog tal van andere voordelen:

- Esthetisch: De weinig fraaie bekabeling van telefoon, distributie, en stadsverlichting kunnen dan ook meteen mee 'ingepakt' worden.
- Werkgelegenheid: Dit voorstel impliceert ook een niet onbelangrijke stimulering van de werkgelegenheid voor isolatie- en gevelrenovatiebedrijven.
- Verkeersveiligheid: Een versmalling van de rijweg is, waar mogelijk, ook gunstig voor de verkeersveiligheid; een brede rijweg geeft vaak aanleiding tot een verhoogde snelheid, met de gekende gevolgen.

Dat dit voorstel niet van toepassing kan zijn voor monumenten en beschermde dorpszichten lijkt ons een evidentie.

We zijn van mening dat de tijd om de gehele ecologische en klimaatproblematiek voor ons uit te schuiven nu écht op is. We verheugen ons dan ook op de initiatieven die de Stad Gent recentelijk aankondigde i.v.m. het plaatsen van zonnepanelen en energiebesparende maatregelen voor het stadspatrimonium.

Gezien ons voorstel betrekking heeft op meerdere kabinetten (Leefmilieu, stedenbouw, rationeel energieverbruik, mobiliteit, ...) lijkt het ons aangewezen om ons rechtstreeks tot U, als burgemeester van Gent, te richten.

Uiteraard is dit voorstel niet exclusief van toepassing op de stad Gent. Maar aangezien deze stad de thuishaven is van Ecofolie vzw, willen we U als eerste hierover aanschrijven.

We zijn steeds bereid tot verdere toelichtingen.

Met vriendelijke Groeten,

Stefaan Onghena,

Olivier Van de Plas,

Steven Van Herck,

Sparrestraat 41 9000Gent
BTW: 0887.963.833
www.ecofolie.org

09/226.90.99
KBC: 736-0015555-02
Info@ecofolie.org